

SİVİL GLOBAL PROGRAMI | SEKTÖREL DİPLOMASİ KANALLARI

SAVUNMA DİPLOMASİSİ ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) tarafından yüksek katılım ve yüksek başarı ile gerçekleştirilen “Global Sivil Diplomasi İnşası Zirvesi **SİVİL GLOBAL 2016**” kapsamındaki “Sektörel Diplomasi Kanalları” altında **21 Nisan 2016** tarihinde **İstanbul**’da yapılan “**Savunma Diplomasisi Çalıştayı**”; Zirve’nin “**Potansiyelin Keşfi: Kapasite Yönetimi ve Derinleşme**” olarak belirlenen ana temasına hizmet edecek şekilde, uluslararası alanda işbirliği imkânlarının proaktif yaklaşımlarla geliştirilmesine çok yönlü faydalar ve önemli katkılar sunmak üzere oldukça verimli geçmiştir. İlgili uzmanlar, yetkililer, akademisyenler ve STK yöneticilerinin katılımı ile icra edilen Çalıştay’da öne çıkan tespit ve değerlendirmeler özetle aşağıda derlenmiştir:

1. Savunma diplomasisi içerisinde; güvenlik ve savunma kavramları ile nüfus artışı, küresel terörün artışı gibi konular yer almaktadır. Savunma planlamasında ve tehdit değerlendirmesinde belirsizlik, artan mali kaynak baskısı vb. nedenlerden ötürü zorluklarla karşılaşan ülkeler, en az maliyetle en fazla güvenliği tesis etme arayışına girmişlerdir.
2. Asya ve Afrika’da artan nüfusun yol açacağı gerginlikler; Çin, Hindistan ve Afrika’nın geleceği; yeni kabilecilik yaklaşımının giderek benimsenmesi; terörizmin bir yaşam tarzı hâline gelmesi; beklenen su savaşları; savunma harcamalarında artan denetim ve giderek azalan harcama oranları; tek konuya odaklanan toplulukların hızla büyümesi; çevre sorunları; etik ilkelere artan bağlılık; insan hak ve sorumluluklarının artması; dinin siyasallaşmasının hızlanması; yakın gelecekte beklenen gelişmelerden bir kısmıdır.
3. Ulusal ve uluslararası güvenlik arasındaki sınır giderek belirsizleşmektedir. Küresel güvenliğe doğru geniş çapta bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Askerlik mesleği yeniden tanımlanmakta, askerî birliklerin farklı operasyon türlerini birlikte yürütebilecek eş zamanlı müdahale yeteneğine sahip olması temel bir ihtiyaç olmaktadır. Siviller ve askerler arasında yapısal ve kültürel ilişkiler artmakta, kuvvetler arası sınıf, muharip - muharebe destek ayırımına dayanan fark azalmakta, savaş dışı görevler ağırlıklı olarak gündeme gelmekte, uluslararası görevlerde kullanım artmakta, askerî kuvvetlerin uluslararası hâle getirilmesi, özel askeri sektörün ortaya çıkması ve savaşların giderek özelleştirilmesi gibi faktörler örgütsel değişim öğeleri arasında yer almaktadır.

4. Savunmanın sağlanması sadece askerî güce dayalı değildir. Enerji, ulaşım, bilgi teknolojileri, gıda, sağlık; bu unsurlar savunma meselesinde önemli yer tutarlar.
5. Enerji diplomasisi ve savunma diplomasisi birbirinden ayrılmayacak kadar iç içedir. Bunlar grand stratejinin unsurlarıdır.
6. Türkiye caydırıcılık elde etmek istiyorsa savunma sanayii ve enerji alanında millîleşmeli ve ardından uluslararası arenada rekabet edebilecek düzeye gelmelidir.
7. Savunma stratejisini ve ülkenin rolünü belirlemede jeopolitik konum mühimdir. Türkiye bu açıdan önemli bir role sahiptir. Türkiye kendi konumunun ve rolünün avantaj ve sorumluluklarını daha iyi değerlendirmelidir.
8. Türk savunma sanayii önemli bir atılım içerisindedir ve uluslararası alanda önemli bir aktör olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir. Çeşitli ülkelere satışta belli mesafeler kat edilmişse de, günümüzde satış olanaklarını artırabilmek için daha fazla ve sinerji oluşturabilecek şekilde çaba gösterilmesi gerekmektedir.
9. Bilim insanları savunma sanayisinin gelişiminde yer alacakları için beyin göçünün önüne geçilmelidir. Bilim insanlarına ihtiyaç duydukları ortamı, gerekli şartları sağlamak gereklidir.
10. Savunma diplomasisinde yumuşak güç kullanarak Türkiye iyi işler yapabilir. 15. Ve 16. yüzyıllarda deniz gücünde zirvede bulunan Osmanlı Devleti, sonrasında birçok bölgede anti-propagandalara rağmen yumuşak gücün iyi kullanımıyla etkisini senelerce devam ettirmiştir. Ancak günümüzde yumuşak güç kavramı değişime uğramıştır ve bu değişimin başlangıcını Soğuk Savaş ve sonrasındaki süreçte açıkça görülmüş ve hâlen de görülmektedir.
11. Savunma Diplomasisi için kurumsal bir çerçeve ve envanter geliştirilmesi; özelde iç ve dış güvenlik, genelde ise bölgesel/küresel etkinlik ve stratejik bağımlılıklar için oldukça geç kalınan bir ödevdir.

21 Nisan 2016, İstanbul

